

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBA

Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, tālr. 67997350, e-pasts dome@adazi.lv

LĒMUMS

Ādažos, Ādažu novadā

2023. gada 25. janvārī

Nr. 8

Par telpas nodošanu bezatlīdzības lietošanā Carnikavas senioru biedrībai “Senči”

Ādažu novada pašvaldības dome izskatīja Carnikavas senioru biedrības “Senči” (turpmāk – Biedrība (reģistrācijas Nr. 40008216285, juridiskā adrese: Zušu iela 20, Carnikava, Carnikavas pag., Ādažu nov., LV-2163)) iesniegumu (pašvaldības reģ. Nr. ĀNP/1-11-1/23/181), ar lūgumu nodot bezatlīdzības lietošanā pašvaldībai piederošo telpu (t.i., Lielo zāli) Carnikavas kultūras namā “Ozolaine” senioriem publiski pieejamu bezmaksas pasākumu organizēšana veselības stiprināšanas, tradīciju veicināšanas un kultūras jomā, un telpas plānots izmantot pirmdienās no plkst. 11.00 līdz 12.45, un ceturtdienās no plkst. 9.00 līdz 10.45. Cita starpā, Biedrība izmanto telpas no 2023. gada 1. janvāra.

Lursoft datu bāzes reģistrā ir ieraksts, ka Biedrības darbības mērķi ir veicināt novada iedzīvotāju kvalitātes uzlabošanu, kultūras dzīves, izglītošanās iespēju, kā arī vietējās uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, senioru iesaistīšanos sabiedriskajos procesos vietējā, reģionālā, nacionālā līmenī un starptautiski, piesaistīt nepieciešamo finansējumu un īstenot projektus, kuru mērķis ir Carnikavas ciema attīstība un senioru dzīves kvalitātes uzlabošana.

Domes 23.02.2022. lēmuma Nr. 54 “Par nomas maksas noteikšanu Ādažu novada kultūras centra telpu nomu un pakalpojumu maksām” 8. punktā noteikts, ka telpu bezatlīdzības lietošana iespējama tikai Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā paredzētajos gadījumos, bet 3.1. apakšpunktā noteikta maksa par Carnikavas kultūras nama “Ozolaine” Lielās zāles nomas maksa 16,00 EUR/h bez PVN.

Minētā lēmuma 7. punkts noteic, ka ja telpas iznomā sociālās aizsardzības, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta vai veselības aprūpes funkciju nodrošināšanai, kā arī biedrībām, kuru darbība sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai, it sevišķi, ja vērsta uz pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu un sabiedrības sociālās labklājības celšanu, nomas maksai var piemērot atlaidi līdz 75 %, pamatojoties uz Izglītības, kultūras, sporta un sociālās komitejas atzinumu.

Pašvaldību likuma 2. panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldība ir atvasināta publiska persona — vietējā pārvalde, kurai ir iedzīvotāju ievēlēta lēmējinstītūcija — dome — un kura patstāvīgi nodrošina tai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs un ir atbildīga par to. Minētā likuma 4. panta pirmā daļa noteic pašvaldības autonomās funkcijas, t.i., gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp pieaugušo izglītības pieejamību (4. punkts); sniegt iedzīvotājiem daudzveidīgu kultūras piedāvājumu un iespēju piedalīties kultūras dzīvē, sekmēt pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un sniegt atbalstu kultūras norisēm (5. punkts); gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību (6. punkts). Citas starpā, panta trešā daļa noteic, ka autonomo funkciju izpildi atbilstoši savai kompetencei organizē un par to atbild pašvaldība. Savukārt, atbilstoši likuma 5. pantam pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs

var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi (pirmā daļa); brīvprātīgās iniciatīvas plāno un finansējumu to izpildei nodrošina, ja tas netraucē pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildei (trešā daļa). Bez tam likuma 51. panta ceturtā daļa noteic, ka pašvaldība tās darbībā atbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas (biedrības un nodibinājumus), kas darbojas šīs pašvaldības administratīvajā teritorijā, turklāt likuma 73. panta pirmajā daļā noteikts, ka pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās.

Pašvaldības telpu bezatlīdzības lietošana iespējama tikai Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā paredzētajos gadījumos. Minētā likuma 2. panta pirmā daļa nosaka publiskai personai pienākumu rīkoties ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi, tas ir, jebkurai rīcībai ar tiem jāatbilst ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Likuma 5. panta otrās daļas 5. punkts paredz, ka publiska persona savu mantu nodod privātpersonai arī publiskas personas pakalpojumu sniegšanai.

Atbalsts telpu piešķiršanai Biedrībai, t.sk. tās biedru veselību veicinošu pasākumu nodrošināšanai atbilst Ādažu novada Attīstības programmas (2021. - 2027.) vidējā termiņa prioritātes “VTP12: Iedzīvotāju dzīves stabilitāte un drošība” rīcības virziena “RV12.1: Ģimeņu politikas īstenošana” uzdevuma “U12.1.1: Sekmēt atbalstu daudz bērnu ģimenēm, senioriem un sociāli neaizsargātajām iedzīvotāju grupām” pasākumam “C12.1.1.2. Senioru sabiedriskās aktivitātes veicināšana un iesaistīšana sabiedriskajos procesos”.

Ņemot vērā, ka pašvaldība savu autonomo funkciju izpildē darbojas patstāvīgi, ievērojot savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses, turklāt iedzīvotāju interesēs brīvprātīgi īstenojot iniciatīvas ikvienā jautājumā, kopsakarā ar Biedrības definētajiem mērķiem un Pašvaldību likumā noteikto kārtību saistībā ar pašvaldības rīcību ar tās mantu, proti, pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs, ir lietderīgi nodot Biedrībai telpas Carnikavas kultūras namā “Ozolaine” bezatlīdzības lietošanā līdz 2023. gada 31. decembrim.

Administratīvā procesa likuma 68. panta otrā daļa noteic, ja piemērojamā tiesību norma neparedz ierobežojoša nosacījuma iekļaušanu administratīvajā aktā, iestāde to var ietvert, ja pati var lemt par attiecīgā administratīvā akta izdošanu vai tā saturu (1. punkts), kā arī lai panāktu administratīvā akta atbilstību tiesību normām (2. punkts). Savukārt tiesību normas trešā daļa paredz, ka nosacījumam jābūt samērīgam ar administratīvā akta saturu un jāatbilst administratīvā akta jēgai un mērķim.

Izdodot personai labvēlīgu administratīvo aktu, iestāde atbilstoši tiesību normu noteikumiem administratīvajā aktā var iekļaut ierobežojošus nosacījumus – termiņus, priekšnoteikumus, uzdevumus un atrunas. Administratīvā akta nosacījums nevar pastāvēt bez paša administratīvā akta. Ja iestāde, kā administratīvā akta nosacījumu noteikusi akta adresātam kādu pienākumu, šis nosacījums atzīstams par priekšnoteikumu tad, ja konkrētais administratīvais akts nestājas spēkā, pirms attiecīgais pienākums ir izpildīts. Savukārt, ja attiecīgā pienākuma izpilde neietekmē akta spēkā stāšanos, šāds pienākums vērtējams kā administratīvā akta nosacījums – uzdevums (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 27. decembra spriedums lietā Nr. A42174404 SKA-253/2007).

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 3. pants noteic, ka sabiedriskā labuma organizācijas ir biedrības, kuru statūtos norādītais mērķis ir sabiedriskā labuma darbība, ja šīm biedrībām piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss un ja tās izlieto savus ienākumus darbībām, kurām nav komerciāla rakstura (izņemot šā likuma 11. panta septītajā daļā minēto gadījumu) un kuras vērstas uz sabiedriskā labuma darbības nodrošināšanu, ievērojot šā likuma 11. un

12. pantā noteiktos ierobežojumus. Domes 23.02.2022. lēmums Nr. 54 “Par nomas maksas noteikšanu Ādažu novada kultūras centra telpu nomu un pakalpojumu maksām” neparedz pašvaldībai piederošo telpu nodošanu bezatlīdzības lietošanā, kā vien atlaides piemērošanu 75 % apmērā nomas maksai biedrībām, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai.

Politiska lēmuma būtību raksturo ne tik daudz lēmuma pieņēmējs, bet gan tas, vai lēmuma pieņēmējs lēmuma saturu ir tiesīgs noteikt brīvi (patvaļīgi), pēc saviem ieskatiem. Atšķirība starp politiskiem apsvērumiem un juridiskiem apsvērumiem, nosakot lēmuma saturu, ir šāda - politisku apsvērumu gadījumā lēmuma pieņēmējs brīvi var lemt par to, vai šāds lēmums ir labs vai slikts. "Labs" vai "slikts" lēmums ir relatīvi jēdzieni, kas balstīti lēmuma pieņēmēja uzskatos un vērtībās. Politiska lēmuma gadījumā lēmuma pieņēmēja rīcības brīvība tiesību normās noteiktajos ietvaros ir absolūta, proti, lēmuma pieņēmējam nav jāizdara lietderības apsvērumi (nav jāvērtē, vai lēmums ir piemērots, nepieciešams un atbilstošs).¹

Nemot vērā iepriekš minēto, kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 68. pantā noteikto, kā arī apstākli, ka šis lēmums satur politiskas gribas izšķiršanos (politisks lēmums), dome vienlaikus aicina Biedrību izvērtēt nepieciešamību reģistrēties Sabiedriskā labuma organizāciju reģistrā, jo neskatoties uz šo labvēlīgo lēmumu, Biedrībai netiek dota tiesiskā paļāvība, ka šāds akcepts tiks piešķirts vienmēr. Turklāt, uzņēmumi, kas saņem atbalstu, neiegūst tiesisko paļāvību par atbalsta likumību, ja vien tas nav piešķirts likumīgā procedūrā, un rūpīgam saimnieciskās darbības subjektam būtu jābūt spējīgam nodrošināt, lai šī procedūra tiktu ievērota.² Proti, Biedrībai nevar būt tiesiskā paļāvība par pašvaldībai piederošo telpu izmantošanu bez atlīdzības, ja tas ir piešķirts, neievērojot tiesību aktos noteikto procedūru un priekšnosacījumus.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 4., 5., 6. punktu un trešo daļu, 5. pantu, 51. panta ceturto daļu un 73. panta pirmo daļu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta otrās daļas 4.¹ punktu un trešo daļu, kā arī Finanšu komitejas 18.01.2023. atzinumu, Ādažu novada pašvaldības dome

NOLEMJ:

1. Nodot Carnikavas senioru biedrībai “Senči”, reģistrācijas numurs 40008216285, juridiskā adrese: Zušu iela 20, Carnikava, Carnikavas pag., Ādažu nov., LV-2163, bezatlīdzības lietošanā Carnikavas kultūras nama “Ozolaine” Lielo zāli (193,6 kv.m) bez maksas, no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, ar mērķi - senioriem publiski pieejamu bezmaksas pasākumu organizēšanai veselības stiprināšanas, tradīciju veicināšanas un kultūras jomā:
 - 1.1. pirmdienās, no plkst. 11.00 līdz 12.45;
 - 1.2. ceturtdienās, no plkst. 9.00 līdz 10.45.
2. Pašvaldības administrācijas Juridiskajai un iepirkumu nodaļai līdz 2023. gada 6. februārim sagatavot līguma projektu 1. punkta izpildei, iekļaujot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta noteikumus, kā arī nosacījumu par epidemioloģiskās drošības prasību un ierobežojumu ievērošanu.
3. Pašvaldības izpilddirektoram parakstīt 2. punktā noteikto līgumu un organizēt lēmuma izpildes kontroli.

Pašvaldības domes priekšsēdētāja

K. Miķelsone

¹Sk. Briede J., Danovskis E. Politiska lēmuma nozīme administratīvajās tiesībās. Jurista Vārds, 11.08.2015., Nr. 31 (883), 10. -14. lpp.

²Sk. https://www.cobalt.legal/uploads/news/2171/2009_11_04_Saldo_nelikumigs_valsts_atbalsts_bistama_dava_na.pdf